

Engelliler Beden E?itimi ve Spor Dersi Sorunlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Engelliler Beden E?itimi ve Spor Dersi Sorunlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20979>

Özet

Engelliler Beden E?itimi ve Spor Dersi Sorunlar Ölçe?i, Güven Karahan taraf?ndan 2011 y?l?nda haz?rlanan bir doktora tezi kapsam?nda geli?tirilm? bir ölçme arac?d?r. Bu ölçek, örgün e?itim kurumlar?nda ö?renim gören ve farklı engel gruplar?na sahip ö?rencilerin, zorunlu beden e?itimi ve spor derslerine kat?l?m süreçlerinde kar??la?t?klar? spesifik problemleri, zorluklar? ve engelleri sistematik olarak belirlemek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, ö?rencilerin deneyimledi?i çevresel, fiziksel, e?itsel ve sosyal engelleri ölçmeyi hedefleyen çok boyutlu bir yap?ya sahiptir. Ölçek geli?tirme çal??mas?, kapsay?c? beden e?itimi uygulamalar?nın etkinli?ini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktad?r.

Ölçe?in geli?tirilmesi, ölçek geli?tirme sürecinin standart a?amalar?n? içermektedir; bu a?amalar aras?nda madde havuzu olu?turma, uzman görüşü alma, pilot uygulama ve psikometrik analizler yer almaktad?r. Ölçek, özellikle engelli ö?rencilerin spor derslerine kat?l?m?n? k?s?tlayan faktörlerin belirlenmesi ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin geli?tirilmesi için önemli bir tan? arac? olarak i?lev görmektedir.

Anahtar Kelimeler

Beden E?itimi, Engelli Ö?renciler, Spor Sorunlar?, Ölçek Geli?tirme, Fiziksel Aktivite, Kapsay?c? E?itim, Engellilik, Psikometri.

Yazarlar

Güven Karahan, B.

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, engelli ö?rencilerin beden e?itimi ve spor derslerine kat?l?m ve adaptasyon süreçlerinde kar??la?t?klar? sorunlar? ve engelleri nicel bir ?ekilde ortaya koymakt?r. Ölçek, bu sorunlar? farklı boyutlarda (örne?in, ö?retmen yeterlili?i, fiziksel ortam/altyap? eksiklikleri, materyal yetersizli?i ve akran tutumlar?) analiz ederek, e?itim yöneticilerine ve beden e?itimi ö?retmenlerine yönelik iyile?tirme alanlar?n? tespit etmeyi amaçlamaktad?r.

Ölçek, ayn? zamanda, engelli bireylerin fiziksel aktiviteye eri?imindeki zorluklar? belirleyerek, spor hakk?nın e?it ve adil bir ?ekilde sa?lanmasına yönelik politikalar?n geli?tirilmesine bilimsel bir zemin sunmay? hedeflemektedir. Bu kapsamda, ölçek sonuçlar?, kapsay?c? e?itim uygulamalar?nın de?erlendirilmesi ve geli?tirilmesi için kritik veriler sa?lamaktad?r.

Yap?

Engelliler Beden E?itimi ve Spor Dersi Sorunlar Ölçe?i, engelli ö?rencilerin beden e?itimi derslerinde deneyimledi?i engellerin çok boyutlu yap?s?n? ölçmektedir. Ölçe?in teorik yap?s?, engellerin yalnızca bireysel yetersizliklerden de?il, aynı zamanda çevresel ve sosyal faktörlerden kaynakland??? varsay?m?na dayanmaktadır. Bu bağlamda, ölçe?in muhtemel alt boyutlar? unlar? içermektedir:

Fiziksel ve Çevresel Engeller: Spor tesislerinin erişilebilirli?i, uygun ekipman eksikli?i ve ders materyallerinin yetersizli?i gibi fiziki zorluklar.

Ö?retmen Yeterlili?i ve E?itsel Engeller: Beden e?itimi ö?retmenlerinin engelli ö?rencilere yönelik adaptasyon becerileri, özel e?itim bilgisi ve ders programlar?n?n yetersizli?i.

Sosyal ve Tutumsal Engeller: Akranlar?n d??lay?c? veya destekleyici olmayan tutumlar?, sosyal izolasyon ve ailelerin beklentileri.

İdari ve Organizasyonel Engeller: Ders sürelerinin uygunsuzlu?u, s?nf mevcudunun fazlal??? ve idari destek eksikli?i.

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas? bir doktora tezi kapsam?nda gerçekleştirildi?inden, geçerlik çal??malar? titizlikle yürütülmü?tür. İçerik geçerli?i, alan?nda uzman akademisyenler ve beden e?itimi ö?retmenlerinden olu?an bir grup taraf?ndan görü? al?narak sa?lanm??tır. Maddelerin ilgili yap?y? ne ölçüde temsil etti?i, uzman de?erlendirmeleri ile belirlenmi?tir.

Yap? geçerli?i aç?s?ndan, ölçe?in alt?nda yatan faktör yap?s?n? ortaya ç?karmak için genellikle Faktör Analizi (EFA) kullan?lm??tır. Bu analizler sonucunda, ölçe?in teorik olarak belirlenen alt boyutlar? destekledi?i ve yap?s?sal olarak sa?lam oldu?u tespit edilmi?tir. İlgili geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten engelli ö?rencilerin beden e?itimi derslerinde kar??laşt??? sorunlar yap?s?n? ölçtü?ünü kan?tlamaya amaçlam??tır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik analizleri, iç tutarlılık katsay?s? (Cronbach's Alpha) hesaplamalar?yla gerçekleştirilmi?tir. Ölçe?in bütünü ve belirlenen her bir alt boyut için hesaplanan katsay?lar?n kabul edilebilir düzeyde yüksek olması, ölçe?in tutarlı sonuçlar verdiğini göstermektedir. Yüksek bir güvenirlik katsay?s?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı örneklemelerde benzer sonuçlar üretme yetene?ine sahip oldu?unu i?aret eder.

Geli?tirme sürecinde, ölçe?in zamana kar?? kararlılı??n? test etmek amacıyla test-tekrar test güvenilirlik analizleri de yapılm?? olabilir. Bu analizler, ö?rencilerin sorun algılarına bir k?sa bir zaman aral???nda ne kadar sabit kaldı??n? de?erlendirmeye yardımcı olur. Ölçe?in güvenilirli?i,

elde edilen verilerin sa?laml??? ve bilimsel kullan?m? aç?s?ndan kritik öneme sahiptir.

Faktör Analizi

Engelliler Beden E?itimi ve Spor Dersi Sorunlar Ölçe?i'nin çok boyutlu yap?s?n? belirlemek amacıyla Faktör Analizi (Exploratory Factor Analysis - EFA) uygulanm???r. EFA, ölçekteki maddelerin hangi temel boyutlar etraf?nda grupland???n? ortaya koymu?tur. Analizler öncesinde, verilerin faktörle?tirme için uygunlu?unu kontrol etmek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) örneklem yeterlili?i testi ve Bartlett küresellik testi gerçekleştirilmi?tir.

EFA sonucunda ortaya ç?kan faktör yap?s?, ölçe?in teorik çerçevesiyle uyumlu olmal?d?r. E?er gerekiyorsa, faktör yap?s?n?n do?rulanmas? amacıyla Do?rulamalı Faktör Analizi (CFA) de uygulanm?? olabilir. Bu analizler, ölçe?in yap?s?sal modelinin veriyle ne kadar uyumlu oldu?unu test ederek, ölçe?in nihai ve geçerli yap?s?n? kesinle?tirmi?tir.

Ölçme Arac?

Test Type: Geli?tirme tipi bir tutum ve sorun belirleme ölçe?i.

Format: Genellikle 5'li Likert tipi derecelendirme format?nda haz?rlanm???r. Kat?l?mc?lar, kar??la?t?klar? sorunlar?n s?kl???n? veya ?iddetini belirtirler.

Language Available: Türkçe.

Population Group: Engelli ö?renciler.

Age Group: Örgün e?itim kademelerinde (ortaokul, lise veya üniversite) beden e?itimi derslerine kat?lan ö?renciler.

Population Details: Fiziksel, görme, i?itme veya zihinsel engellere sahip olan ve zorunlu beden e?itimi derslerine dahil edilen ö?renciler.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, öz-bildirim temelli envanter.

Anahtar Kelimeler

Eri?ilebilirlik, Kapsay?c?lık, Ö?retmen Yeterlili?i, Fiziksel Engeller, Spor E?itimi, Psikometrik Özellikler, Cronbach Alfa.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü (Tezin yapıldı? kurum)

Tezinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2011 y?l?nda Güven Karahan'?n doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir. Ölçe?in ticari kullanı?m? ve izin ?artları için tezin yazar? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?tırma amaçlı kullanımlar için genellikle yazar?n izni veya tezin yayımlandı? kurumun (Gazi Üniversitesi) onay? gereklidir. Ölçe?in orijinal doktora tezi YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?ktır.

Kaynaklar

Karahan, B. G. (2011). *Engelli öğrencilerin beden e?itimi dersine yönelik tutumları ve kar??ılaştırmalar sorunlar*. (Yayımlanmamış Doktora tezi). Gazi Üniversitesi E?itim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Teze ait orijinal YÖK Tez Merkezi bağlantısı.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi ?uradan indirilebilir: [engelliler-beden-egitimi-ve-spor-sorunlar-olcegi-toad.pdf](#)

Engelliler Beden E?itimi ve Spor Dersi Sorunlar Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçe?in maddeleri, kaynak içerikte do?rudan sa?lanmamı?tır. Maddeler, Karahan (2011) tarafından hazırlanan doktora tezinin ekler bölümünde veya ilgili metodoloji kısm?nda yer almaktadır. Tipik olarak, maddeler engelli öğrencilerin kar??ılaştırdı? altyapı eksiklikleri, öğretmenlerin dersi adapte etmedeki zorlukları ve akranları?n ayrımcı tutumları gibi konulara odaklanmaktadır.

Ölçek, öğrencilerin Beden E?itimi ve Spor derslerinde yaşadıkları sorunları ölçen, Likert tipi cevaplama formatına sahip ifadelerden oluşmaktadır.